

فَطَهِّرْ,
وَالرُّجْزَ
فَاهْجُرْ &#1dquo;Ey
bürünüp sarınan, kalk ve insanları uyar. Sadece Rabbini yücelt, elbiseni
temizle, pislikten sakın.” (Müddessir, 1-5) Âyetleri nazil oldu.”(1)
Görülüyor ki, Peygamberimize ilk inen ayetlerde temizlikten söz ediliyor,
“elbiseni temizle, pislikten sakın” buyuruluyor. Bu, İslâm’da temizliğin
ne kadar önemli olduğunu, hiçbir vakit ihmal edilemeyeceğini göstermektedir.
Yine Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyuruluyor: اِنَّ
اللهَ
يُحِبُّ
التَّوَّابِ&#16
10;نَ وَيُحِبُّ
الْمُتَطَهّ&#16
16;رِينَ “Şüphesiz Allah, tövbe edenleri
sever, temizlenenleri de sever.”(2) Tövbe de manevî bir temizliktir.
Günahlarla kirlenen tövbe ile arınmış olur. Peygamberimiz Mekke'den
Medine’ye hicret ettiklerinde ilk iş olarak Kuba mescidini inşa etmişlerdi. Bu mescidin
inşasında Peygamberimize yardımcı olanları ve bu mescidin seçkin cemaatini temizliğe
gösterdikleri özen sebebiyle Kur'an-ı Kerim övmekte ve şöyle
buyurulmaktadır: لاَ تَقُمْ
فِيهِ
اَبَدًا
لَمَسْجِدٌ
اُسِّسَ
عَلَى
التَّقْوَى
مِنْ اَوَّلِ
يَوْمٍ
اَحَقُّ اَنْ
تَقُومَ
فِيهِ فِيهِ
رِجَالٌ
يُحِبُّونَ
اَنْ
يَتَطَهَّرُ&#16
08;ا وَاللهُ
يُحِبُّ
الْمُطَّهِّ&#15
85;ِينَ “(Ey Muhammed!) İlk günden takvâ
üzerine kurulan mescid içinde namaz kılman elbette daha doğrudur. Onda
temizlenmeyi seven adamlar vardır. Allah da çok temizlenenleri sever.”(3)
Peygamberimiz de temizliğin dindeki yerini belirterek; “Temizlik imanın yarısıdır”(4)
buyurmuştur. Bu âyet ve hadislerden İslâm’ın temizlik esasları üzerine
kurulduğu anlaşılmaktadır. İmandan sonra en üstün ibadet olan namazın sahih ve
makbul olması için beden, elbise ve namaz kılınacak yerin temiz olmasının namazın şartları
arasında yer alması da bunu teyit etmektedir. Temizlik, biri manevî diğeri maddî olmak
üzere iki kısımdır. Manevî Temizlik Manevî temizlik kişinin kalbini kötü

duygu ve düşüncelerden, bedenindeki organlarını günahlardan arındırmasıdır. Kalb (günül) temizliği diğönce gelir. “Falanca temiz bir insandır" dediği zaman ilk akla gelen onun temiz ve nezih duygulara sahip olması, günün herkese karşı sevgi ve iyilikle dolu bulunmasıdır. Peygamberimiz amellerin, kişinin niyetine göre değer taşıdığını bildiriyor. Bir insanın bir işi yapmaktaki amacı ne ise o işten kazancı da o olacaktır. Niyetin merkezi kalbdir. Allah Teâlâ da insanları kalblerindeki duygu ve düşüncelere göre değerlendirir. Peygamberimiz; “Şüphesiz ki Allah, sizin bedenlerinize ve suretlerinize bakmaz. Fakat kalblerinize bakar.”(5) buyurdu ve parmakları ile göğüne işaret etti. Bazen insan iyi ve hayırlı bir iş yapmayı gönünden geçirir de imkanı olmadığı için onu yapamaz. Ama niyetinde olan o işi yapmış gibi sevap kazanır. Şu hadis-i şerif bunu çok güzel açıklıyor. Peygamberimiz buyuruyor: “Bu ümmetin durumu şu dört kişinin durumu gibidir. (Birincisi), Allah'ın kendisine mal ve ilim verdiği kimsedir. Bu kimse malında ilmiyle amel eder, onu, hakkı uğruna harcar (yani zekatını verir, hayır ve hasenatını yapar). (İkincisi), Allah’ın ilim verip de mal vermediği kimsedir. Bu da (gönünde): “Eğer şuna verilen mal gibi bana da verilmiş olsaydı ben de o malda onun yaptığı gibi yapardım, der. İşte bu iki kimse sevapta eşittir. (Üçüncüsü) Allah'ın mal verip de ilim vermediği kimsedir. Bu adam malı hakkının dışında harcar. (Dördüncüsü), Allah’ın ne ilim ne de mal verdiği adamdır. Bu da: “Eğer (falancaya verilen) malın misli bana verilmiş olsaydı ben de bu adamın yaptığı gibi yapardım.” der. İşte bu iki adam da günahta eşittir.”(6) Ebû Abdullah b. Cabir b. Abdullah el-Ensarî(r.a.) de şöyle diyor: ‘Bir savaşta Peygamberimizle beraberdik. Peygamberimiz bir ara şöyle buyurdu; “Hastalıklardan dolayı (bu savaşa katılamayıp) Medine'de kalan öyle adamlar vardır ki, her yürüyüşünüzde veya her hangi bir vadiyi geçtiğinizde onlar (niyetleri sayesinde) sizinle beraberdirler (ecirde sizinle ortaklırlar).”(7) İşte niyetin yeri kalbdir. Bu kadar önemli olan kalbin kötü duygu ve düşüncelerden arzularak temiz tutulması gerekir. Kalbin temiz olması, insan vücudunda bulunan bütün organları olumlu şekilde etkiler. Çüncü insan bedeninde bulunan bütün organlar kalbe bağlıdır, onun emrindedir. Peygamberimiz bu hususu şöyle ifade buyuruyor: “İyi biliniz ki, insan vücudunda bir çiğnem et parçası vardır. Bu et parçası iyi olursa bütün vücut iyi olur, bozuk olursa bütün vücut bozulur. Bu et parçası kalbdir.”(8) İslâm’ın beş esasından biri olan zekat da bir çeşit manevî temizliktir. Zekat, Kur’an-ı Kerim'in ifadesi ile servetin içinde yoksulun hakkıdır ve aynı zamanda servet için bir kir ve lekedir. Diğ&er taraftan servet sahibinin gönü de cimrilik gibi hasis huyla kirlidir. Maldaki bu lekeyi, gönüdeki bu kiri yalnız zekat temizleyebilir. Nitekim Kur’an-ı Kerim’de; “(Sevgili Peygamberim) Servet sahiplerinin mallarından zekat al. Zekat onların mallarını temizler ve vicdanlarını arıtır.”(9) buyurulmuş ve zekatın bu özelliği ifade edilmiştir. Dînî görevlerini bütünüyle ihmal eden bazı kimseler, kendilerini savunurken kalblerinin temiz olduğunu söyerler. Ancak şu gerçeği de görmemezlikten gelirler. Bir kabda ne varsa dışarıya o dökülür. Bulanık su ile dolu olan bir kaptan berrak su dökülmez. Bunun gibi kalbi temiz olan bir kimsenin bu temizliği bütün organlarına yansımalıdır. Çüncü organlar kalbin tercümanı durumundadır. Kalbi temiz olan kimsenin elinden ve dilinden insanlar rahatsız olmazlar, olmamalıdır. Diliyle elleri ve gözleri ile başkalarını inciten, zarar veren bir kimsenin, “kalbim temizdir” demesi bir anlam taşımaz ve gerçeği yansıtmaz. Kulun işlediği günah

kalbinin kirlenmesine ve kararmasına sebeptir. Nitekim Peygamberimiz; “Kul bir günah işlediği vakit kalbinde siyah bir nokta, bir leke yapar. Eğer tövbe edip vazgeçer, mağfiret dilerse kalbi temizlenir ve parlar. Döner tekrar yaparsa o leke artar, nihayet kalbini ele geçirir. İşte Kur’an’da Allah’n zikrettiği: “Hayır hayır, onların kazandığı günahlar kalblerinin üzerine rân-pas olmuştur.” âyetindeki ran budur.” buyurmuştur.(10) Kalbi bu günah kirinden ancak tövbe temizler. İşlenen günaha pişmanlık duyarak tövbe eden ve Allah'tan bağış dileyen kimsenin kararan kalbi tekrar aydınlığa kavuşur. Kıyamet gününde insana fayda verecek olan böyle günahlardan arınmış bir kalb ile Allah'ın huzuruna gelmek. Nitekim Allah'ın dostu olma şerefi ile şereflenmiş bir Peygamber olan İbrahim aleyhi's-selam’n duasının hikaye edildiği Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyuruluyor: “İbrahim aleyhi's-selam: ‘(Allah’ım) İnsanların dirilip huzuruna gelecekleri gün beni utandırma. O gün ne mal fayda verir ne de evlat. Ancak Allah’a temiz bir kalb ile gelenler (o günde fayda bulur).”(11) Bir şair de bu konuda ne güzel söylemiş: “Sanma ey hâceki senden zer-u sim isterler, Yevme lâ yenfau de senden kalbi selim isterler.” Sanma senden altın ve gümüş isteyecekler. Hiç bir şeyin fayda vermediği kıyamet gününde sadece senden kötülüklerden arınmış bir kalb isteyecekler. Maddî Temizlik Maddî temizlik, kişinin üstünü, kılık ve kıyafetini, oturduğu-yattığı yeri ve çevresini her türlü kir ve pisliklerden temiz tutması, başkasını rahatsız edecek görüntülerden uzak durmasıdır. Her konuda olduğu gibi temizlik konusunda da örnek alacağımız ve öğütlerine uyacağımız insan, Peygamberimizdir. O, temizlik bilmeyen bir toplum içinde dünyaya geldiği halde herkesin dikkatini çekecek şekilde temizliğe, kılık ve kıyafet düzgünüğüne özen gösterirdi. Temizliğe riayet etmeyenleri, bozuk kılık ve kıyafetle dolaşanları ve çevresini kirletenleri gördüğünde bundan rahatsız olur ve bu kimseleri uyarırdı, Ebû-Ahvas (r.a.) adındaki sahabe şöyle demiştir: “Ben perişan bir kıyafetle Peygamberimizin huzuruna geldim. Peygamberimiz beni o halde görünce: -Malın yok mu? diye sordu. Ben: - Var dedim, Peygamberimiz; - Neyin var, dedi. Ben: Devem var, koyunum var, atım var, hizmetçim var, dedim. Bunun üzerine Peygamberimiz: - “Madem ki Allah sana varlık verdi, Allah’n bu nimet ve ikramı üzerinde görünsün.”(12) buyurdu. Peygamberimiz: Cabir (r.a.) de şöyle demiştir: Peygamberimiz, saçları birbirine karışmış bir adam gördü ve: “Bu adam saçlarını düzene sokacak bir şey bulamıyor mu?” buyurdu. Elbisesi kirli bir adamla karşılaştı da: “Bu adam elbisesini yıkayacak su bulamaz mı?” buyurdu.(13) Hz. Aişe validemiz anlatıyor: Peygamberimizin zamanında Medine'nin çevresinde bulunan insanlar Cuma namazına gelirlerdi. Sırtındaki yün elbiseleri toz toprak içinde olurdu ve bu toz toprak vücutlarına siner, bedenlerinden ter kokusu çıkardı. Bir defa Peygamberimiz benim yanımda iken bunlardan bazıları huzuruna geldi. Peygamberimiz onların bu durumundan rahatsız oldu ve: “Bari bugün (için olsun) yıkansanız (da öyle Cumaya gelseniz)”,(14) buyurdu. İbn Abbas (r.a.) anlatıyor: Peygamberimiz iki kabrin yanından geçiyordu, şöyle buyurdu: “Bunlar azap görüyorlar. Hem de (kendilerince) azap görmeleri büyük bir şey için değildir... Evet günahları büyüktür. Biri idrardan sakınmaz, iyice temizlenmezdi. Diğeri de koğuculuk eder gezerdi."(15) Çevrenin kirlenmemesi, temiz tutulması konusunda da Peygamberimizin uyarıları vardır. Ebû Hureyre (r.a.)’nin rivayetinde Peygamberimiz: “Çok lanet ettiren iki şeyden sakının.” buyurdu. Kendisine: - Bu çok lanet ettiren iki şey nedir, ey Allah'ın

Mâce, Zühd, 26; Tirmizi, Zühd, 17. 7- Müslim, İmare, 48. 8- Buhârî, İman, 39; Müslim, Müsâkât, 20. 9- Tevbe, 103. 10- Tirmizi, Tefsiru’l-Kur’an, 75; İbn Mace, Zühd, 29; Ahmet b. Hanbel, 2/2197.Ü 11- Şuara, 87-89. 12- Ebû Dâvûd, Libas, 17 13- Ebû Dâvûd, Libas, 17 14- Buhârî, Cuma, 15. 15- Buhâ, Cenâiz. 89. 16- Müslim, Tahare, 20; Ebû Dâvûd, Tahare, 14. 17- Nesâî, Mesâcîd, 35. 18- Buhârî, Salât, 74. 19- Müslim, Tâhâre, 15. 20- Nesâî, Tahare, 5. 21- Mecmeu’z-Zevâîd, I, 221. 22- Buhârî, Cuma, 15. 23- Müslim, Tahare, 16. 24- Müslim, Tahare, 16. 25- Taç, III, 162.

[islam ve Hayat,Güncel Vaaz ve Hutbeler](#)